GSK S1 01

সংস্কৃত সাহিত্যৰ ইতিহাস আৰু নীতিশিক্ষামূলক কথা

প্ৰথম ষান্মাসিক

সংস্কৃত

খণ্ড ঃ ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপিকা মঞ্জুলা দেৱী, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

অধ্যাপিকা সুদেষ্ণা ভট্টাচার্য, সংস্কৃত বিভাগ, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়

ড° ইন্দিৱা শইকীয়া বৱা, সংস্কৃত বিভাগ, প্রাগজ্যোতিষ কলেজ

সমন্বয়ৱক্ষী ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৱ সদস্য

অধ্যায়	অৱিহণা যোগাইছে
৮-১২	ড° ইন্দিৱা শইকীয়া বৱা সংস্কৃত বিভাগ, প্রাগজ্যোতিষ কলেজ
১৩-১৪	ড° ইন্দ্রানী ডেকা কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

সম্পাদনা ঃ

সম্পাদনা ঃ ড° ভাৱতী গোস্বামী, সংস্কৃত বিভাগ, বি বৰুৱা কলেজ

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ ড° ইন্দ্রানী ডেকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রথম প্রকাশ ঃ জুন, ২০১৭, পুনমুর্দ্রণ ঃ এপ্রিল ২০১৮

Copyright © Krishna Kanta Handiqui State Open University

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

For the avoidance of doubt, by applying this license KKHSOU does not waive any privileges or immunities from claims that it may be entitled to assert, nor does KKHSOU submit to the jurisdiction, courts, legal processes or laws of any jurisdiction.

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৱাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৱ হৈ পঞ্জীয়কৱ দ্বাৱা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাওঁ, ৱাণী গেট, গুৱাহাটী-৭৮১০১৭

উপমুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১০০৬

Web : www.kkhsou.in

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
দূৰ শিক্ষা ব্যুৰো, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

খণ্ড পৰিচয় ২ ঃ সংস্কৃত সাহিত্যৰ ইতিহাস আৰু নীতিশিক্ষামূলক কথা

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ে আগবঢ়োৱা ষান্মাসিক পদ্ধতিৰ স্নাতক পাঠ্যক্রমৰ ঐচ্ছিক আৰু প্রধান সংস্কৃত বিষয়ৰ প্রথম পাঠ্যবিষয়ৰ দ্বিতীয় খণ্ডৰ বাবে এই পাঠখিনি প্রস্তুত কৰা হৈছে। এই খণ্ডটিত সংস্কৃত সাহিত্যৰ ইতিহাস আৰু নীতিকথাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হৈছে।

এই খণ্ডটিত সর্বমুঠ সাতটা অধ্যায় আছে। দ্বিতীয় খণ্ডৰ প্রথম অধ্যায়ত বিভিন্ন গুৰুত্বপূর্ণ বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনা কৰা হৈছে। সেইসমূহ হ'ল --

(৮) গদ্য সাহিত্য

(৯) গল্প সাহিত্য

(১০) শতক সাহিত্য

(১১) বিজ্ঞান ভিত্তিক সাহিত্য (আয়ুর্বেদ, বাস্তুবিদ্যা বা বাস্তুশাস্ত্র)

(১২) বিজ্ঞানভিত্তিক সাহিত্য (জ্যোতির্বিদ্যা, গণিতবিদ্যা)

(১৩) হিতোপদেশঃ (মিত্রলাভঃ)

(১৪) সুভাষিতম্ ।

এই খণ্ডটি অধ্যয়ন কৰোঁতে মূল পাঠৰ লগে লগে সোঁ তথা বাওঁফালে কিছুমান আয়তাকাৰ বাকচ লক্ষ্য কৰিব। এইবোৰে মূল পাঠত উল্লেখ থকা দৰকাৰী ধাৰণাসমূহ সৰল অর্থত বুজি পোৱাত সহায় কৰিব। **'জানি থোৱা ভাল'** বাকচবোৰত মূল পাঠৰ সৈতে জড়িত কিছু গুৰুত্বপূর্ণ তথ্যৰ সম্ভেদ আছে। আকৌ, প্রতিটো শাখাৰ অধ্যয়নৰ অন্তত **'অগ্রগতি নিৰীক্ষণ'** যোগে আগবঢ়োৱা প্রশ্নাৱলীয়ে অধ্যয়নৰ অগ্রগতি সম্পর্কে স্বপৰীক্ষণৰ সুবিধা প্রদান কৰিব। অধ্যয়নৰ লগে লগে উক্ত প্রশ্নাৱলীৰ উত্তৰসমূহ লিখি শেষত দিয়া **'অগ্রগতিৰ খতিয়ান'**ৰ সৈতে ৰিজাই চোৱাটো অধিক লাভদায়ক হ'ব। অধ্যায়টিত আলোচিত বিভিন্ন ধাৰণাসমূহৰ বিষয়ে বিস্তৃত অধ্যয়নৰ বাবে **'অধিক জানিবলৈ'** শিতানত উল্লেখ থকা গ্রন্থসমূহ সাৰথিস্বৰূপ। অধ্যায়বোৰৰ শেষত কেইটিমান আর্হি প্রশ্ন তুলি দিয়া হৈছে। প্রসঙ্গপুথি ঃ পাঠ্যবিষয়ৰ আটাইকেইটা অধ্যায়ৰ বাবে। শেষৰ অধ্যায়টিৰ পাছত কেইখনমান 'প্রসঙ্গ পুথি'ৰ নাম উল্লেখ কৰা হৈছে। সেই কেইখন পুথিৰ সহায়েৰেই মূলতঃ এই পাঠ্যবিষয়ত উল্লেখ থকা অধ্যায়সমূহ প্রস্তুত কৰা হৈছে। আপুনি বিশদভাৱে কোনো বিষয় জানিবলৈ হ'লে সেই কেইখন অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৮ ঃ **গদ্য সাহিত্য** **৯১-১০৬**

গদ্যকাব্যৰ পৰিচয়, গদ্যকাব্যৰ লক্ষণ, গদ্যকাব্যৰ ভাগ, গদ্যকাব্যৰ উৎস বা প্ৰাচীনতা, সংস্কৃত সাহিত্যত ৰচিত বিভিন্ন গদ্যকাব্যৰ উল্লেখ, সুৱন্ধু আৰু তেওঁৰ প্ৰতিভা, দণ্ডি আৰু তেওঁৰ প্ৰতিভা, বাণ আৰু তেওঁৰ প্ৰতিভা, শব্দাৰ্থ তালিকা।

অধ্যায় ৯ ঃ **গল্প সাহিত্য** **১০৭-১১৯**

গল্পসাহিত্যৰ পৰিচয়, গল্পসাহিত্যৰ লক্ষণ, গল্পসাহিত্যৰ উৎস, গল্পসাহিত্যৰ ৰচনাৰ উদ্দেশ্য, গল্পসাহিত্যৰ ভাগ, সংস্কৃত সাহিত্যত ৰচিত বিভিন্ন গল্পসাহিত্যৰ উল্লেখ, শব্দাৰ্থ তালিকা।

অধ্যায় ১০ ঃ **শতক সাহিত্য** **১২০-১২৯**

শতককাব্যৰ পৰিচয়, শতককাব্যৰ লক্ষণ, শতককাব্য ৰচনাৰ উদ্দেশ্য, শতককাব্যৰ উৎস, শতককাব্যৰ ভাগ, সংস্কৃত সাহিত্যত ৰচিত বিভিন্ন শতককাব্যৰ উল্লেখ।

অধ্যায় ১১ ঃ **বিজ্ঞান ভিত্তিক সাহিত্য (আয়ুর্বেদ, বাস্তুবিদ্যা বা বাস্তুশাস্ত্র)** **১৩০-১৪৪**

আয়ুর্বেদ বা চিকিৎসা শাস্ত্র, আয়ুর্বেদ শাস্ত্ৰৰ উদ্দেশ্য আৰু ভাগ, আয়ুর্বেদ শাস্ত্ৰৰ উৎস, বিভিন্ন আয়ুর্বেদ শাস্ত্ৰৰ উল্লেখ, বাস্তুশাস্ত্ৰৰ পৰিচয়, বাস্তুশাস্ত্ৰৰ উৎস, বিভিন্ন বাস্তুশাস্ত্ৰৰ উল্লেখ, শব্দাৰ্থ তালিকা।

অধ্যায় ১২ ঃ **বিজ্ঞানভিত্তিক সাহিত্য (জ্যোতির্বিদ্যা, গণিতবিদ্যা)** **১৪৫-১৫৯**

জ্যোতির্বিদ্যাৰ পৰিচয়, জ্যোতির্বিদ্যাশাস্ত্ৰ চর্চ্চাৰ উদ্দেশ্য আৰু ভাগ, জ্যোতির্বিদ্যাশাস্ত্ৰৰ উৎস, বিভিন্ন জ্যোতির্বিদ্যাশাস্ত্ৰৰ উল্লেখ, শব্দাৰ্থ তালিকা, গণিতবিদ্যা/গণিতশাস্ত্ৰৰ পৰিচয়, গণিতবিদ্যাৰ উৎস, বিভিন্ন গণিতশাস্ত্ৰৰ উল্লেখ।

অধ্যায় ১৩ ঃ **হিতোপদেশঃ (মিত্রলাভঃ)** **১৬০-১৭৬**

হিতোপদেশৰ চমু পৰিচয়, হিতোপদেশৰ কথামুখৰ চমু আভাস, মিত্রলাভৰ চমু পৰিচয়, মিত্রলাভৰ উপকাহিনীসমূহৰ নাম উল্লেখ, মিত্রলাভৰ মূল কাহিনীৰ সংস্কৃত পাঠ (Text), মূল কাহিনীৰ সংস্কৃত পাঠৰ শব্দাৰ্থ, মূল কাহিনীৰ অসমীয়া অনুবাদ, উপকাহিনীৰ সংস্কৃত পাঠ (মৃগজম্বুকয়োঃ কথা), উপকাহিনীৰ সংস্কৃত পাঠৰ শব্দাৰ্থ, উপকাহিনীৰ অসমীয়া অনুবাদ।

অধ্যায় ১৪ ঃ **সুভাষিতম্** **১৭৭-১৮৯**

সত্যৰ বিষয়ে সুভাষিত, ধর্মৰ বিষয়ে সুভাষিত, জ্ঞানৰ বিষয়ে সুভাষিত, মহাপুৰুষৰ বিষয়ে সুভাষিত, কিছুমান গুৰুত্বপূর্ণ সুভাষিত।